

להיות הכי קטנה - הרהורים של מבוגרת אחראית

מאת: רחל שרנסקי דנציגר

התקופה לפני חג הפסח מזכירה לפעמים שדה קרב. בין ההכנות לפסח תוך כדי התקדמות בעבודה במקצוע, לבין הילדים בחופשה שמשתרכים בעקבותייך ומתלוננים על שעמום/צמא/רעב/צורך בלתי נשלט בממתקים (ועל הדרך מפזרים פרורי כריך על האזורים שכבר ניקית...), לא נשאר יותר מידי זמן לשבת ולנשום. על פנאי להרהר במשמעות החג בכלל אין מה לדבר, לא כאשר כל שעה פנויה מובילה אותנו לסופר ("לא, אל תגעי בזה! לא, עוד לא שילמנו!") או למטבח ("מי הזיז את קמח המצה? לא, הוא לא אמור להיות בקופסת הבובות, מותק..."). ואם כבר הצלחת להתגנב לחדר נסתר לכוס קפה חפוזה, סביר להניח שתגלי בצאתך שהתינוק מצא את קופסת המצות או שהפעוט שפך נוזל כלים על השטיח או שהדודים מהצפון השאירו הודעה שבעצם הם כן מצטרפים לליל הסדר, ואולי, במקרה, יש לך מנות לצמחונים?

בין כל עיסוקי הפסח לכוסות הקפה שנותרו שתויות למחצה ברחבי הבית, הסתכלתי על ילדיי משחקים בשמחה בעולם משלהם, ונזכרתי בנוסטלגיה בימים בהם גם אני הייתי קטנה וחופשיה מדאגות. הלואי שהייתי קטנה כמוהם, מצאתי את עצמי מהרהרת. הלואי שהייתי יכולה להרפות מהכול, לש-

תות פעם אחת קפה חם מתחילת הכוס עד סופה, לשכב על הדשא ולהתבונן על העננים בלי דאגות...

ואז הקראתי לילדיי את "הכי קטנה" שכתבה סנדי לנטון, הספר האחרון שקיבלה הילדה בגן מספריית פיג'מה. לחנה לוי, גיבורת הסיפור, נמאס להיות הילדה הכי קטנה במשפחה: קטנה מכדי לקשט את הסוכה, קטנה מכדי להדליק נרות חנוכה, וקטנה מכדי לעזור בהכנת הבית לפסח. סבא אמנם מבטיח לה שגם להכי קטנים יש תפקיד חשוב, אבל חנה עדיין עצובה.

על מה היא מתלוננת, חשבתי ביני לבין עצמי והמשכתי להקריא את הסיפור בקול לילדיי. הלואי עלי.

המשאלה שלי, כמובן, אינה יכולה להתגשם. אבל המשאלה של חנה מתגשמת בסוף הסיפור, כאשר בליל הסדר היא נעמדת על כסא לפני כולם ומדקלמת את ארבעת הקושיות. ואולי, חשבתי כשחזרתי למטבח, התפקיד של חנה אינו מקרי. אולי רק כשיש לנו פנאי להתבונן בעולם ולהבחין בדברים יוצאי דופן אנחנו פנויים לשאול שאלות חשובות, שאלות גדולות, שאלות עמוקות יותר מאשר "מישהו ראה את המטאטא?"

ופנאי, נאנחתי, הוא בדיוק מה שאין לי כרגע.

"אמא, שאלה בתי ונכנסה לתוך המטבח עם קרקר (כמובן) בידה ונתיב פירורים מאחוריה, "למה פרעה לא רצה לשחרר את היהודים ממצרים?"

עמדתי שם עם מטלית ביד, הבטתי על בתי, והבנתי פתאום שאולי אני לא צריכה לחשוב על שאלות בעצמי. קשה למצוא פנאי לשאול שאלות כשאת "הכי גדולה" וצריכה לשמש המבוגר בשטח. אבל הילדים שלנו, אותם ילדים עצמם שהופכים את שעות הפנאי שלנו לנדירות כל כך, תורמים לנו בנדיבות משאלותיהם שלהם. אולי כל עוד יש לי "הכי קטנים" משלי בבית, הדרך לפסח בעל משמעות אינה בהכרח צריכה לעבור דרך שעות של מחשבה והתבודדות, אלא דרך הקשבה אמיתית לשאלות של ילדיי.

בליל הסדר, כל אדם אמור לראות את עצמו כאילו יצא ממצרים. ואולי המצווה המרכזית של החג – "והגדת לבנך" – היא יותר מסוגיה חינוכית. אולי זו ההזדמנות שלי לצאת ממיצרי ההתמקדות בצרכי הבית והתקדמות בעבודה, למחשבה חופשית על מהותו של חג החירות. אולי כאשר אקשיב באמת לשאלות של ילדיי, אמצא גם בתוכי מקום לצאת אל מרחבים פתוחים יותר.